

Рувінському Марку Ауновичу

*професору кафедри фізики і хімії твердого тіла
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,
доктору фізико-математичних наук, професору,
члену редакційної колегії журналу «Фізика і хімія твердого тіла», члену Оргкомітету
міжнародної конференції з фізики і технології тонких плівок і наносистем*

75

Вельмишановний Марку Ауновичу!

*Прийміть щирі вітання з 75-річчям від дня народження! Ваш професіоналізм,
багаторічна послідовна та наполеглива праця внесли
вагомий внесок у розвиток української науки, забезпечили повагу серед колег. Ми
пишаємося тим, що нам випала можливість працювати з Вами і
досягати разом професійних висот. Нехай доля шле Вам добро і щастя, міцне здоров'я
та достаток, а віра, надія та любов будуть вірними супутниками на
Вашому життєвому шляху. Нехай тепло і затишок родинної оселі надійно захищає Вас
від негараздів, а в майбутньому на Вас чекає ще багато наповнених
корисними справами і земними радощами років. Живіть довго в щасті, благополуччі та
при доброму здоров'ї!
З роси і води Вам, Марку Ауновичу!*

Редакційна колегія.

Рувінський Марк Аунович

Народився 5.08.1938 р. (м. Київ). У 1955 р. закінчив Станіславську (нині Івано-Франківську) ЗОСШ №3. Вищу освіту отримав у Львівському держуніверситеті ім. І. Франка (1955-1960 рр., диплом з відзнакою). У 1960-1961 рр. працював старшим техніком Волго-Уральського філіалу Всесоюзного науково-дослідного інституту геофізики. З 1961 по 1971 р. працював в Дрогобицькому педінституті ім. І. Франка (старший лаборант, асистент, з 1967 р. – доцент кафедри фізики). З 1964 по 1967 р. навчався в аспірантурі Львівського і Одеського держуніверситетів. Кандидат фізико-математичних наук – з 1967 р., доцент – з 1970 р. В Івано-Франківському педінституті (нині ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника») працює з 1971 р. на посаді доцента кафедри фізики (1971-1994 рр.), професора кафедр теоретичної фізики (1994-1995 рр.) і фізики і хімії твердого тіла з 1995 р. Доктор фізико-математичних наук – з 1994 р, професор – з 1995 р. Тема докторської дисертації: “Коллективні і динамічні ефекти квазічастинкових збуджень у неметалічних кристалах” (Інститут фізики НАН України, м. Київ). Вчителі і наукові керівники: доктор фізико-математичних наук, професор А.Ю. Глауберман; академік НАН України І.Р. Юхновський. Педагогічна діяльність пов’язана з викладанням провідних курсів теоретичної фізики (“Квантова механіка”, “Методи квантової теорії систем багатьох частинок”), методів математичної фізики, (“Теорія спеціальних функцій”), фізики твердого тіла (“Оптичні властивості напівпровідників”).

Сфера наукових інтересів – квантова теорія твердих тіл, колективні і динамічні ефекти квазічастинкових збуджень у неметалічних кристалах, екситони при високому рівні збудження кристалів, динамічні методи дослідження екситонів (поглинання ультразвуку, розсіяння нейтронів і електронів); фотоелектричні і акустичні властивості твердих розчинів телуридів цинку і кадмію; фізика тонких плівок; загальні питання квантової механіки. Розвинуто теорію рівноважної бозе-конденсації екситонів у тривимірних молекулярних кристалах, з’ясовано можливість утворення квантової діелектричної екситонної рідини. Запроваджено узагальнені когерентні стани молекулярних екситонів, які становлять теоретичну основу для розгляду нелінійних явищ у багатоекситонній системі. Започатковано новий науковий напрямок, пов’язаний з динамічними методами дослідження екситонів. Відкрито новий тип електричної нестійкості при від’ємній фотопровідності напівпровідникових кристалів. Запропоновано кристалохімічну і термодинамічну моделі парофазної епітаксії плівок халькогенідів свинцю, яка пояснює утворення різних зарядових станів дефектів Френкеля з урахуванням механічних напруг. Отримано ряд нових результатів у дослідженні актуальних динамічних і кінетичних ефектів в напівпровідникових системах пониженої розмірності. Розвинено теорію електронного механізму поглинання гіперзвуку в

прямокутному квантовому дроті. Показано можливість підсилення електронами гіперзвуку вздовж осі дроту внаслідок прикладеного в цьому напрямку електричного поля (або градієнта температури) і за рахунок непружних електронних переходів при достатньо низьких температурах. Проведені дослідження фононного механізму поглинання гіперзвуку в прямокутному квантовому дроті та електронного механізму у прямолінійних смужках графену. Розглянуто вплив гауссівських флуктуацій товщини дроту і спин-орбітальної взаємодії електронів на статичну електропровідність тонкого напівпровідникового дроту GaAs та її залежність від поздовжнього магнітного поля. Отримані теоретичні результати свідчать про вирішальну роль квантово-розмірних ефектів у досліджених наносистемах і можливість їх застосувань у сучасних нових галузях наноакустики, наноелектроніки і спінтроніки. В останній час вагомими є його роботи з акустичних і електричних властивостей графену (спільно з сином, кандидатом фізико-математичних наук, доцентом кафедри загальної та прикладної фізики Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу Б.М. Рувінським) в достатньо сильних зовнішніх полях.

Проф. Рувінський М.А. є автором понад 220 наукових праць, 8 посібників і підручника для вищих навчальних закладів.

Наукові здобутки проф. Рувінського М.А. відзначені почесними званнями: “Людина року – 1998” від Американського біографічного інституту (США); “Міжнародна Людина року 2000/2001”, “Видатний вчений ХХ століття” від Міжнародного біографічного центру (Кембрідж, Англія), обрання членом Американського фізичного товариства і Нью-Йоркської академії наук.

Він член Координаційної ради Українського фізичного товариства (УФТ) (1990-1994 рр.), один із засновників і співголова Івано-Франківського крайового відділення УФТ (з 1990 р.). Редактор всеукраїнського наукового журналу “Фізика і хімія твердого тіла”, член редколегії ряду вісників Прикарпатського національного університету, заступник голови спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій із спеціальностей “Фізика і хімія поверхні”, “Фізика колоїдних систем”.

Зараз Марк Аунович веде напружену роботу в науковому і педагогічному напрямках, є ініціатором цікавих та актуальних досліджень з фізики твердого тіла і теоретичної фізики, користується авторитетом серед науковців, викладачів і студентів, які високо цінують його поради, принциповість і доброзичливість.

Міцного Вам здоров'я та успіхів!

Друзі, колеги.